

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Nysie

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA
RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W LATACH 2012-2021

„ Pomoc osobom niepełnosprawnym
to nie tylko znoszenie barier funkcjonalnych,
ale przede wszystkim barier międzyludzkich ”.

Nysa 2011

Spis treści:

I.	Wstęp.....	3
II.	Regulacje prawne dotyczące kwestii osób niepełnosprawnych.....	4
III.	Charakterystyka działań na rzecz osób niepełnosprawnych.....	6
IV.	Założenia programowe.....	12
V.	Cele strategiczne.....	14
	a. Kierunki działania w zakresie niepełnosprawności w powiecie nyskim.....	14
	b. Harmonogram działań.....	16

I. Wstęp.

Zgodnie z Konwencją ONZ do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które posiadają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełne i skuteczne uczestnictwo w życiu społecznym, na równych zasadach z innymi osobami.

Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych to ogół działań mających na celu wyrównywanie nieuzasadnionych różnic socjalnych, tworzenie szans funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego, umożliwiających ich pełną integrację ze społeczeństwem. Ludzie niepełnosprawni mają wiele problemów w załatwianiu różnych spraw urzędowych, w poruszaniu się poza domem, wykonywaniu prostych czynności domowych, w uzyskaniu rehabilitacji medycznej, czy też w zdobyciu potrzebnych leków. Osoby określone przez społeczeństwo jako niepełnosprawne są kategorią w znacznym stopniu izolowaną społecznie.

W odniesieniu do osób niepełnosprawnych program ma na celu odejście od socjalnej izolacji i tworzenie mechanizmów oraz instytucji ułatwiających integrację społeczną w środowisku zamieszkania, w pracy oraz w społeczeństwie jako całości. Dużą rolę do spełnienia mają zarówno organizacje pozarządowe jak i samorządy lokalne.

Aby zrozumieć osoby niepełnosprawne, ich zachowanie, możliwości i ograniczenia wskazane jest rozpatrywanie funkcjonowania tych osób w środowisku społecznym, branie pod uwagę złożoności ich psychiki oraz ich relacji ze światem. Należy jednak podkreślić, że niepełnosprawność narusza najcenniejsze wartości człowieka, czyli zdrowie, sprawność fizyczną, zdolność do wypełniania podstawowych zadań społecznych oraz stanowi pewną przeszkodę w realizacji własnych celów.

Świadomość istniejących w powiecie nyskim problemów społecznych dotyczących osób niepełnosprawnych stała się motywacją do stworzenia nowych i niekonwencjonalnych rozwiązań, dających szansę na podniesienie efektywności działań.

II. Regulacje prawne dotyczące kwestii osób niepełnosprawnych.

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2011r ,Nr 127 poz.721 z zm)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009r Nr 175 poz.1362 z późn. zm)

Niepełnosprawność posiada swoje regulacje prawne zarówno w prawie międzynarodowym, jaki i krajowym. O potrzebie pomocy osobom niepełnosprawnym można znaleźć zapis w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka ONZ z 1948r, gdzie w art.25 zapisano prawo do świadczeń socjalnych na wypadek choroby, niezdolności do pracy itp. W dwóch dokumentach Rady Europy: Konwencji o Ochronie Praw człowieka i Podstawowej Wolności z 1950 r oraz Europejskiej Karcie Społecznej z 1961r przyznano prawo osobom niepełnosprawnym do szkolenia zawodowego, rehabilitacji oraz readaptacji zawodowej i społecznej, bez względu na przyczynę i rodzaj ich inwalidztwa.

W polskim ustawodawstwie zapis dot. osób niepełnosprawnych znalazł się w Konstytucji RP, której art.67 gwarantuje prawo do zabezpieczenia społecznego ze względu na inwalidztwo, a władze publiczne zostały zobowiązane do zapewnienia osobom niepełnosprawnym opieki zdrowotnej (art. 68) , udzielania osobom niepełnosprawnym pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69).

W ochronie wolności i praw niepełnosprawnych duże znaczenie ma uchwalona w 1997r Polska Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (uchwała Sejmu Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997r /M.P. z 13.08.1997 Nr 50 poz. 475/). Zostały w niej sformułowane takie prawa, jak: prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia, dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym, dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny, dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną, nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej, pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawo do pracy w

warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych, zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym, życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej, posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych, pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

III. Charakterystyka działań na rzecz osób niepełnosprawnych .

Jedna na sześć osób w Unii Europejskiej jest niepełnosprawna, w stopniu od lekkiego do znacznego, co oznacza, że około 80 mln Europejczyków często nie ma możliwości pełnego uczestniczenia w życiu społecznym i gospodarczym z powodu barier związanych ze środowiskiem i z postawami ich otoczenia. Wskaźnik ubóstwa osób niepełnosprawnych jest o 70% wyższy od średniej, także z powodu ograniczonego dostępu do zatrudnienia.

Ponad jedna trzecia osób w wieku powyżej 75 lat dotknięta jest niepełnosprawnością ograniczającą w pewnym stopniu ich możliwości, a w przypadku ponad 20 % ograniczenia te są znaczne. Ponadto liczba tych osób zwiększy się wraz ze starzeniem się społeczeństwa UE.

Zgodnie z Konwencją ONZ (Konwencja praw osób niepełnosprawnych ONZ, Konwencja ONZ zobowiązuje Państwa Strony do ochrony wszystkich praw człowieka i praw podstawowych osób niepełnosprawnych) do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełne i skuteczne uczestnictwo w życiu społecznym, na równych zasadach z innymi osobami (wykorzystano informacje z : „Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020:Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier” Bruksela, dnia 15.11.2010) W centrum w/w Strategii jest eliminowanie barier. Komisja określiła osiem podstawowych obszarów działania: **Dostępność, Uczestnictwo, Równość, Zatrudnienie, Kształcenie i szkolenie, Ochrona socjalna, Zdrowie i Działania zewnętrzne.** „Dostępność” oznacza, że osoby niepełnosprawne mają dostęp, na równych prawach z innymi, do środowiska fizycznego, transportu, technologii i systemów informacyjno komunikacyjnych oraz pozostałych obiektów i usług. Nadal wiele przeszkód uniemożliwia osobom niepełnosprawnym pełne korzystanie z praw podstawowych – w tym praw obywateli Unii – i ogranicza ich udział w życiu społecznym na równych z innymi prawach. Do praw tych należy prawo do swobodnego przemieszczania się, wyboru miejsca i stylu życia oraz pełnego dostępu do kultury, rekreacji i sportu. Zatrudnienie- Dobra praca gwarantuje niezależność ekonomiczną, pobudza do osobistych osiągnięć i stanowi najlepszą ochronę przed biedą. Osoby niepełnosprawne, a w szczególności dzieci, muszą być w odpowiedni sposób integrowane w ogólnym systemie edukacyjnym i w ich najlepszym interesie leży zapewnienie im indywidualnego wsparcia. Mniejsze uczestnictwo w ogólnym kształceniu oraz w rynku pracy doprowadziło do nierówności w poziomie dochodów oraz do zjawisk takich jak bieda osób niepełnosprawnych,

wykluczenie społeczne i izolacja. Niepełnosprawni muszą mieć możliwość korzystania z systemów ochrony socjalnej i programów ograniczania ubóstwa, do pomocy w obszarach niepełnosprawności, mieszkalnictwa socjalnego i innych usług zwiększających ich możliwości, a także programów emerytalnych i rentowych. Osoby niepełnosprawne mają ograniczony dostęp do świadczeń zdrowotnych, w tym do rutynowego leczenia, co prowadzi do niezwiązanych z niepełnosprawnością nierówności dotyczących zdrowia. Osoby niepełnosprawne mają prawo do równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym do prewencji, oraz do specjalnych świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych wysokiej jakości i w dostępnych cenach, w których uwzględniane są ich potrzeby, także te związane z płcią. UE i państwa członkowskie powinny promować prawa osób niepełnosprawnych w ramach swoich działań zewnętrznych, w tym rozszerzania UE oraz programów sąsiedztwa i rozwoju (wykorzystano informacje z Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020:Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier, Bruksela, dnia 15.11.2010).

Ostatnie pełne dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Polsce pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego 2002. Według jego wyników w 2002 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła blisko 5,5 mln, w tym około 4,5 mln posiadało prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności, a 4,3 mln spośród nich stanowiły osoby w wieku 15 lat i więcej. Według wyników kwartalnego reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) prowadzonego przez GUS liczba tych ostatnich od tego czasu systematycznie spadała i w 2010 roku wynosiła około 3,4 mln osób (dokładnie 3398 tys.). Oznacza to, że 10,7% ludności w wieku 15 lat i więcej posiada prawne orzeczenie niepełnosprawności. W 2010 roku liczba osób niepełnosprawnych prawnie w wieku produkcyjnym wynosiła około 2,1 mln (dokładnie 2054 tys.), co stanowiło 8,6% ludności w tym wieku. Najczęstszą przyczynę niepełnosprawności stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne. Relatywnie niższy udział procentowy osób z uszkodzeniami narządu wzroku i słuchu, z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym w zbiorowości osób niepełnosprawnych dotyczy jednak tysięcy osób o obniżonej sprawności w codziennym funkcjonowaniu, a zatem i wymagających szczególnego podejścia w edukacji, na rynku pracy i w życiu codziennym. W 2010 roku 27,0% osób w wieku 15 lat i więcej miało orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), 39,6% tych osób posiadało orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub równoważne) a 33,4% - orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności (lub równoważne). Wśród osób niepełnosprawnych w wieku

produkcyjnym odsetek osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności jest znacznie mniejszy, przy wyraźnie wyższym odsetku osób z lekkim stopniem niepełnosprawności (odsetki wynoszą odpowiednio: 19,7%, 40,7% i 39,5%). W ciągu ostatnich lat nastąpiło zwiększenie udziału osób z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności (od 2006 roku - o 3,6 pkt. proc. wśród osób w wieku 15 lat i więcej oraz o 4,3 pkt. proc. wśród osób w wieku produkcyjnym), jak też znacznym (odpowiednio o 2,7 pkt. proc. i 4,1 pkt. proc.) oraz zmniejszenie udziału osób z orzeczoną lekkim stopniem niepełnosprawności (od 2006 roku odpowiednio o 6,4 pkt. proc. i 8,5 pkt. proc.). Chociaż osoby niepełnosprawne są niestety wciąż znacznie gorzej wykształcone niż osoby sprawne, to w ciągu ostatnich lat obserwowano stopniowy wzrost udziału osób niepełnosprawnych z co najmniej średnim poziomem wykształcenia - do 33,7% w 2010 roku (z poziomu 32,1%), a wśród osób w wieku produkcyjnym do 34,1% (z poziomu 32,8% w roku poprzednim). W 2010 roku wyraźnie wzrósł też udział osób niepełnosprawnych posiadających wyższe wykształcenie - do 6,6%, a wśród osób w wieku produkcyjnym - do 8,6% (podczas gdy rok temu udziały te wynosiły odpowiednio 5,9% i 5,1%). Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 30,3% osób niepełnosprawnych (wśród osób w wieku produkcyjnym - 39,4%).

Dla porównania udział osób sprawnych posiadających wykształcenie co najmniej średnie w 2010 roku wynosił 54,1% (wśród osób w wieku produkcyjnym 61,2%), wyższe - 19,5% (wśród osób w wieku produkcyjnym 22,4%), zaś zasadnicze zawodowe - 24,0% (wśród osób w wieku produkcyjnym 27,4%). W porównaniu do zeszłego roku wśród osób sprawnych również nastąpił wzrost udziału osób z co najmniej średnim poziomem wykształcenia (o 1,6 pkt. proc., a wśród osób w wieku produkcyjnym - o 1,8 pkt. proc.), w tym wyższym (o 1,5 pkt. proc., a wśród osób w wieku produkcyjnym - o 1,6 pkt. proc.). Posiadane wykształcenie różnicuje aktywność zawodową osób niepełnosprawnych - istnieje powiązanie: im wyższy poziom wykształcenia posiadanego przez osoby niepełnosprawne, tym wyższy współczynnik aktywności zawodowej tych osób, jak też wskaźnik zatrudnienia. Najwyższą aktywnością zawodową cechują się osoby z wyższym i średnim poziomem wykształceniem.

W 2010 r. współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym z wyższym poziomem wykształcenia wynosił 48,9%, zaś wskaźnik zatrudnienia - 43,8%. Dla osób niepełnosprawnych w tym wieku ze średnim poziomem wykształcenia wskaźniki te wynosiły odpowiednio 30,9% i 26,5%. Udział aktywnych zawodowo wśród osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym z niższym niż średni poziomem wykształcenia (w tym zasadniczym zawodowym) wynosił 20,8%, zaś pracujących

– 17,3%. Stopa bezrobocia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym, która w 2007 roku wynosiła 14,1% (rok wcześniej 17,3%) do 2009 roku obniżyła się do poziomu 12,8%, natomiast w 2010 r. wzrosła do 15,3%.

Należy wskazać, że na poprawę wskaźników aktywności ekonomicznej ludności uzyskiwanych z kwartalnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego przez GUS, niewątpliwym wpływ miało duże zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, które wynikało z otrzymywanego przez nich wsparcia.

W 2010 roku aktywnych zawodowo było 17,0% osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej, a w wieku produkcyjnym – 25,9%. Dla porównania współczynnik aktywności zawodowej osób sprawnych w wieku 15 lat i więcej wynosił 60,4%, a w wieku produkcyjnym 76,2%. W stosunku do 2006 roku udział osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym, aktywnych zawodowo, wzrósł o 3,8 pkt. proc., zaś w stosunku do roku ubiegłego – o 1,3 pkt. proc. Widoczny w latach 2009-2010 wzrost zainteresowania pracodawców zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy, wynikał z wysokiego poziomu wsparcia pracodawców, jakie otrzymywali pracodawcy na mocy obowiązującej ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. W Systemie Obsługi Dofinansowań i Refundacji (SODiR), prowadzonym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w końcu grudnia 2010 r. zarejestrowanych było 67,9 tys. osób niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym rynku pracy i 198,3 tys. osób niepełnosprawnych pracujących w zakładach pracy chronionej (dane PFRON według stanu z 31.03.2011r.). Wzrost liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych, zarejestrowanych w SODiR PFRON, obserwowany w latach 2009-2010, dotyczył zarówno otwartego jak i chronionego rynku pracy, przy czym dynamika tego wzrostu była znacznie wyższa na otwartym rynku pracy. (dane zaczerpnięte z witryny Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach/>)

Najpełniejsze dane statystyczne dotyczące rozmiaru niepełnosprawności można uzyskać ze spisu powszechnego. Z informacji uzyskanej z Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że obowiązują w dalszym ciągu dane ze spisu powszechnego z roku 2002r, dane z przeprowadzonego spisu w roku 2011 ze względu na duże opóźnienia będą dostępne w roku 2012.

Wobec powyższego opierając się na dostępnych danych stworzono tabelę dotyczącą osób niepełnosprawnych według płci, miejsca zamieszkania, kategorii niepełnosprawności i powiatów z terenu powiatu nyskiego.

Osoba niepełnosprawna to osoba, która posiadała odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiadała, lecz odczuwała ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa).

W poniższej tabeli zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na 2 podstawowe grupy:

- osoby **niepełnosprawne prawnie**, tj. takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,
- osoby **niepełnosprawne tylko biologicznie**, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

Kryterium zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób **niepełnosprawnych prawnie** jest:

- dla osób w wieku 16 lat i więcej – posiadanie aktualnego orzeczenia wydanego przez odpowiedni organ orzekający, ustalającego niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo,
- dla dzieci poniżej 16 roku życia – tj. urodzonych po 20 maja 1986 r. uprawnienie do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego.

(dane uzyskane z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań – osoby niepełnosprawne, Urząd Statystyczny w Opolu, Opole 2002)

Tab. Osoby niepełnosprawne według płci, miejsca zamieszkania, kategorii niepełnosprawności i powiatów (dane uzyskane z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań – osoby niepełnosprawne, Urząd Statystyczny w Opolu, Opole 2002 , s.10)

POWIAT NYSKI

WYSZCZEGÓLNIENIE		ogółem			W wieku 16 lat więcej			W wieku 0-15 lat		
		ogółem	Osoby niepełnosprawne		razem	Osoby niepełnosprawne		razem	Osoby niepełnosprawne	
			prawnie	Tylko biologicznie		prawnie	Tylko biologicznie		Prawnie	Tylko biologicznie
MIASTA	Ogółem	8 892	7 244	1 648	8 484	6 970	1 514	408	274	134
	w tym: mężczyźni	4 176	3 570	606	3 957	3 414	543	219	156	63
	W tym: kobiety	4 716	3 674	1 042	4 527	3 556	971	189	118	71
WIEŚ	Ogółem	7 556	5 552	2 004	7 189	5 301	1 888	367	251	116
	W tym: Mężczyźni	3 652	2 888	764	3 442	2 747	695	210	141	69
	W tym: kobiety	3 904	2 664	1 240	3 747	2 554	1 193	157	110	47
OGÓLEM POWIAT NYSKI	Mężczyźni	7 828	6 458	1 370	7 399	6 161	1 238	429	297	132
	kobiety	8 620	6 338	2 282	8 274	6 110	2 164	346	228	118
Ogółem		16 448	12 796	3 652	15 673	12 271	3 402	775	525	250

Liczba i rodzaj różnorodnych barier i przeszkód do pokonania, które napotyka na swojej drodze każdy człowiek, także osoba pełnosprawna, zależy w znacznej mierze od motywacji do ich pokonywania i skutecznego wykorzystywania wszystkich posiadanych zdolności i umiejętności. Rzeczywistość pokazuje, że pełnosprawni zapominają o ludziach z różnego typu niepełnosprawnościami i stąd wynika wiele problemów.

Podstawowym utrudnieniem dla osób z niepełnosprawnością są **bariery architektoniczne**.

Składają się na nie różnego typu utrudnienia występujące w budynkach: urzędach, szkołach, przychodniach zdrowia i innych miejscach użyteczności publicznej. Brak wind, podjazdów, odpowiednio szerokich przejść i korytarzy uniemożliwia dotarcie do wielu miejsc, gdzie toczy się życie. Bariery architektoniczne są szczególnie dotkliwe dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich i dla osób niewidomych.

Istotnym problemem dla osób z wszelkiego rodzaju niepełnosprawnościami są też **bariery w komunikowaniu** się, czyli ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające swobodne porozumiewanie się lub przekazywanie informacji, np. utrudniony dostęp do nowoczesnych urządzeń typu dyktafon, notatnik brajlowski, internet, telefon. Bariery w komunikowaniu się mają wpływ na znaczne ograniczenie dostępu osób z niepełnosprawnością do różnego typu informacji.

Kolejną barierą utrudniającą ludziom niepełnosprawnym podejmowanie różnych form aktywności jest **brak środków materialnych**. Podstawowym źródłem dochodów tej grupy osób są renty lub środki pochodzące z pomocy społecznej, niewystarczające do zapewnienia odpowiednich warunków życia. Ponadto małe fundusze instytucjonalne nie pozwalają na pełną refundację zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne czy środki pomocnicze. Trudna sytuacja finansowa osób niepełnosprawnych wynika przede wszystkim z **niskiego poziomu wykształcenia** oraz – najczęściej – **braku kwalifikacji zawodowych**. Taka sytuacja ogranicza dostęp do pracy oraz zdobycie niezależności finansowej.

Osoby niepełnosprawne szczególnie dotkliwie odczuwają **bariery społeczne**, które wynikają z charakterystycznej skłonności współczesnego społeczeństwa do wartościowania ludzi wedle ich zdolności produkcyjnych i umiejętności wytwarzania dóbr materialnych. Dlatego osoby niepełnosprawne często traktuje się jako grupę ekonomicznie nieproduktywną, a jej obecność w społeczeństwie jak obciążenie. Zapomina się o tym, że ograniczenie możliwości prowadzenia aktywnego życia, także zawodowego, przez osoby niepełnosprawne to skutek dostosowania świata do możliwości i potrzeb ludzi zdrowych i sprawnych. Funkcjonujące stereotypy powodują, że ludzie z różnego rodzaju dysfunkcjami są postrzegani jako niezaradni życiowo, nastawieni do świata roszczeniowo, sprawiający kłopoty w codziennym

komunikowaniu się i niezdolni do podjęcia pracy. Z tego względu niezwykle ważne jest krzewienie idei integracji osób z niepełnosprawnościami ze społeczeństwem, która wywodzi się z podstawowych praw człowieka i ma na celu umożliwienie ludziom niepełnosprawnym prowadzenia normalnego życia w warunkach, jakie stworzono dla innych członków społeczeństwa.

Na mocy art. 35a ust.4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych* (Dz.U. z 2010r, Nr 214, poz.1407 z zm) wydane zostało rozporządzenie MPiPS z dnia 25 czerwca 2002r *w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON* (Dz.U Nr 96, poz. 861 z późn.zm). Zgodnie z nim istnieje możliwość dofinansowania ze środków PFRON m.in. do następujących zadań :

- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej,
- dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Ponadto art.36 ustawy o rehabilitacji zawodowej... mówi , iż zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych mogą być realizowane na zlecenie Funduszu przez fundacje oraz organizacje pozarządowe.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych jest procesem, który zmierza do przywrócenia samodzielności społecznej osobie, która jest jej pozbawiona, a tym samym znajduje się poza nawiasem normalnego życia społecznego. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez: wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi. Celem rehabilitacji społecznej jest możliwie pełne włączenie osoby z niepełnosprawnością we wszystkie przejawy życia społecznego, aby osoba

ta faktycznie była i czuła się wartościowym i pożytecznym członkiem społeczeństwa, mogącym korzystać z dóbr i osiągnięć kultury, cywilizacji, jak też mogącym włączyć się w ich tworzenie. Realizacja procesu rehabilitacji społecznej stawia określone wymagania zarówno osobie niepełnosprawnej, jak i społeczeństwu; osoba niepełnosprawna musi bowiem przystosować się do wymogów życia społecznego poprzez opanowanie umiejętności funkcjonowania w sytuacjach społecznych, zaś społeczeństwo powinno stworzyć społeczne warunki integracji, tj. znieść wszelkie bariery utrudniające włączenie się osoby niepełnosprawnej w życie społeczne. Tak więc osoba niepełnosprawna musi chcieć włączyć się w społeczeństwo, a społeczeństwo musi chcieć przyjąć tę osobę na równych prawach. Ostatecznym celem rehabilitacji jest osiągnięcie najwyższego możliwego poziomu samodzielności i niezależności osoby niepełnosprawnej, przejście z pozycji biorcy na pozycje dawcy – osoby produktywnej i tworzącej cenne społecznie wartości, a więc pełna integracja ze społeczeństwem, znajdująca wyraz w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym.

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych zalicza się uczestnictwo tych osób w **turnusach rehabilitacyjnych**. Uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym jest podobną formą do pobytu w sanatorium, jednak nie jest świadczeniem zdrowotnym; w założeniu ma wspomagać rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych; polega na zorganizowanej aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Jego program powinien zawierać elementy rehabilitacji odpowiedniej do rodzaju schorzeń oraz obejmować zajęcia kulturalno-oświatowe, sportowo-rekreacyjne oraz inne wynikające ze specjalistycznego rodzaju turnusu, z uwzględnieniem zajęć indywidualnych grupowych. Warunkiem uczestnictwa w turnusie jest posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia równorzędnego.

Ze środków PFRON może być dofinansowany **sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych**. O dofinansowanie tych zadań mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON. Wniosek o dofinansowanie składa się do PCPR właściwego dla miejsca zamieszkania osób niepełnosprawnych objętych wnioskiem o dofinansowanie, w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania.

Podstawowym celem pomocy jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Dotyczy to umożliwiania tym osobom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, w których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki i możliwości. Jedną z takich form jest zaopatrzenie w **przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze** (protezowanie i aparatowanie) oraz **zakup sprzętu rehabilitacyjnego**. Pomaga to w leczeniu, w odzyskaniu sprawności, ułatwia wykonywanie podstawowych czynności życia codziennego. Wraz z postępem technicznym tego rodzaju zaopatrzenie ustawicznie się unowocześnia i jest coraz bardziej skuteczne w działaniu.

Kolejną formą aktywności wspomagającą proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych jest uczestnictwo w **warsztatach terapii zajęciowej**. Warsztat Terapii Zajęciowej to jedna z podstawowych form aktywności, która wspomaga proces rehabilitacji zawodowej i społecznej niepełnosprawnych, niezdolnych do podjęcia pracy. Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką. Jego głównym celem jest pozyskiwanie lub przywracanie umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja zamierzonych celów ma zostać osiągnięta przez zastosowanie odpowiednich technik terapii zajęciowej, które mają zmierzać do rozwijania zarówno umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, jak i psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Terapia realizowana jest na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji, który określa jej formy i zakres, metody nauki różnych umiejętności, formy współpracy z rodziną lub opiekunami, planowane efekty oraz wskazuje osoby odpowiedzialne za jej realizację.

Warsztat jest placówką pobytu dziennego, w której czas trwania zajęć wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo.

W powiecie nyskim działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nysie i Głucholazach. Warsztat w Głucholazach obejmuje swoją działalnością głównie osoby niepełnosprawne intelektualnie, natomiast warsztat w Nysie osoby z dysfunkcją narządu ruchu.

PFRON przewiduje możliwość dofinansowania zadań mających na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywania podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. W takiej sytuacji o dotację na **likwidację barier architektonicznych** mogą starać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego. Osoby niepełnosprawne mogą również starać się o dofinansowanie likwidacji barier w **komunikowaniu się i barier technicznych**, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Ustawa o rehabilitacji oraz rozporządzenie wykonawcze nie precyzują zakresu żadnej z barier. W związku z powyższym przyjmuje się, że : bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym, bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Na podstawie art. 44b ustawy o rehabilitacji ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych* (t.j.Dz.U. z 2011r, Nr 127, poz.721 z zm) przy Starostach tworzy się powiatowe społeczne rady do spraw osób niepełnosprawnych. W 2011 roku Zarządzeniem Starosty Nyskiego nr 12/2011 z dnia 1 lipca 2011r została powołana Rada w skład, której weszło 5 członków (członkowie organizacji pozarządowych, radni powiatowi). Do zakresu działania rady należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów; opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych art. 35a należy do Powiatowego Urzędu Pracy.

Międzynarodowa Organizacja Pracy definiuje rehabilitację zawodową jako część ogólnego procesu rehabilitacji, polegającą na udzieleniu osobie niepełnosprawnej takich usług, jak: poradnictwo zawodowe, szkolenie zawodowe i zatrudnienie, aby umożliwić jej uzyskanie, utrzymanie i awans w odpowiedniej pracy, a przez to integrację lub reintegrację w normalne życie społeczne.

Do realizacji tego celu niezbędne jest dokonanie oceny zdolności do pracy, w szczególności przez przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności, a także ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań. Istotnym faktem jest prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia, przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia. Ważnym celem jest dobór odpowiedniego miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej i wyposażenie tego stanowiska – m.in. określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy.

Zadania rehabilitacji zawodowej :

- 1.zwrot wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu określone w ustawie o promocji,
 - 2.finansowanie szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy,
 3. zwrot kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawcę,
 - 4.zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
 5. dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej,
 6. dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego,
 - 7.koszty adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosowanie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy,

-zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,

-rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb wynikających z niepełnosprawności tych osób.

8. zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy

Ponadto zadania realizowane przez PUP to: przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych, współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej tych osób, pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie.

Poniższe tabele przedstawiają w jaki sposób zostały wykorzystane środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2006-2010, w związku z realizacją ostatniego Powiatowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

Tab. Ogólny limit i wykorzystanie środków PFRON w latach 2006-2010

lp	zadanie	Limit w latach 2006-2010	Wykorzystanie w latach 2006-2010
REHABILITACJA SPOŁECZNA			
1	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	1 431 800	1 384 474
2	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	443 800	416 373
3	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	1 807 378	1 796 198
4	Zobowiązania dot. dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	3 977 348	3 975 977
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	2 269 478	2 259 759
Razem		9 929 804	9 832 781
REHABILITACJA ZAWODOWA			
6	Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji	64 300	63 008
7	Koszty szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	80 000	74 903
8	Koszty wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	384 078	383 230
9	Koszty wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne	19 821	18 496
10	Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej	329 403	329 392
11	Pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej	25 000	25 000
Razem		902 602	894 029
Ogółem		10 832 406	10 726 810

Tab. Wykorzystanie środków PFRON w latach 2006-2010 w rozbiu na zadania.

lp	zadanie	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010
		Limit 2.155.686zł	Limit 2.249.108zł	Limit 2.562.478zł	Limit 2.088.910zł	Limit 1.776.224zł
		Wykorzysta nie: 2.092.237zł	Wykorzysta nie: 2.235.627zł	Wykorzysta nie: 2.537.430zł	Wykorzysta nie: 2.087.129zł	Wykorzysta nie: 1.774.387zł
REHABILITACJA SPOŁECZNA						
1	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	333 974	361 005	305 252	214 767	169 476
2	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	91 327	115 406	98 757	68 638	42 245
3	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	383 426	438 878	489 098	270 953	213 843
4	Zobowiązania dot. dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	695 690	670 696	686 111	961 740	961 740
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	548 414	627 539	620 469	263 440	199 897
REHABILITACJA ZAWODOWA						
6	Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji	0	4 877	15 854	24 780	17 497
7	Koszty szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	8 190	17 226	14 845	19 643	14 999
8	Koszty wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	0	0	167 219	123 021	92 990
9	Koszty wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne	6 216	0	4 133	8 147	0
10	Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej	0	0	135 692	132 000	61 700
11	Pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej	25 000	0	0	0	0

IV. Założenia programowe

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych podlegają uniwersalnym zasadom:

- osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli – bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności. Polityka Unii Europejskiej wobec niepełnosprawności zakłada, że osoby niepełnosprawne muszą brać udział w podejmowaniu decyzji ich dotyczących na poziomie europejskim, narodowym i lokalnym. Mają one pełne prawo do wnoszenia swego wkładu w życie społeczne.
- osoby niepełnosprawne mają prawo do uzyskania niezbędnych środków umożliwiających wyrównywanie zmniejszonych wskutek niepełnosprawności szans w korzystaniu z przysługujących im praw;
- wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności jednostki i jej prawa do dokonywania samodzielných wyborów życiowych;
- równych szans, dostępności, niedyskryminacji;
- poszanowania dla rozwijającego się potencjału dzieci niepełnosprawnych i poszanowania prawa dzieci niepełnosprawnych do zachowania swojej tożsamości

Program zakłada :

- 1) poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych,
- 2) zwiększenie samodzielności funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
- 3) zwiększenie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- 4) zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 5) zmniejszenie skutków niepełnosprawności,
- 6) zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej.

Program ma charakter otwarty, dopuszczający włączanie nowych obszarów działań, z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych.

Warunkiem powodzenia realizacji programu jest włączenie do niego, na różnych etapach, placówek publicznych oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Różnorodność problemów dotyczących osób niepełnosprawnych spowodowała konieczność dokładnego rozeznania i opracowania programu ich rozwiązania. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2011r, Nr 142 poz. 1592 z późn. zm.) określiła

zakres działań i zadania powiatu. Do jednego z głównych zadań powiatu należy **wspieranie osób niepełnosprawnych**, bowiem powiat ma w ręku instrumenty do realizacji tego zadania (edukacja publiczna, promocja i ochrona zdrowia, pomoc społeczna, polityka społeczna, polityka prorodzinna, transport, przeciwdziałanie bezrobociu, współpraca z organizacjami pozarządowymi, kultura fizyczna, sport, turystyka, nadzór budowlany, tworzenie rynku pracy). Generalną zasadą opracowanego programu pomocy osobom niepełnosprawnym jest integracja tych osób w środowisku lokalnym oraz likwidowanie wszelkich barier psychologicznych, społecznych i fizycznych dyskryminujących te osoby.

V. Cele strategiczne

- a. Kierunki działania w zakresie niepełnosprawności w powiecie nyskim

Kierunek I Utrzymywanie na wymaganym poziomie standardów świadczonych usług przez Domy Pomocy Społecznej.

- A. Utrzymywanie poziomu świadczonych przez Domy Pomocy Społecznej usług .

Kierunek II Współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej w kierunku pomocy osobom niepełnosprawnym

- A. Rozeznanie potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie oczekiwanej pomocy w oparciu o współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej.
- B. Wsparcie osób niepełnosprawnych przez OPS

Kierunek III Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie niepełnosprawności

- A. Organizacja szkoleń lub konferencji, doszktałanie pracowników

Kierunek IV Umożliwienie osobom niepełnosprawnym swobodnego poruszania się i funkcjonowania we własnym środowisku

- A. Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych i transportowych.
- B. Nagłaśnianie praw osób niepełnosprawnych
- C. Likwidacja barier w komunikowaniu się w urzędach.

Kierunek V . Skoordynowanie działań na rzecz umożliwienia samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych

- A. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz niepełnosprawnych
- B. Prezentacja twórczości osób niepełnosprawnych, podnoszenie świadomości społecznej w odniesieniu do osób niepełnosprawnych
- C. Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Kierunek VI. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym

- A. Rehabilitacja społeczna, zawodowa, lecznicza, profilaktyka
- B. Umożliwienie korzystania z porad prawnych
- C. Współpraca z organizacjami

Kierunek VII. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

- A. Wyposażenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych
- B. Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej
- C. Szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych
- D. Współpraca z PUP
- E. Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych i poradnictwo zawodowe

Kierunek VIII. Edukacja osób niepełnosprawnych

- A. Indywidualne nauczanie
- B. Szkoły życia
- C. Upowszechnienie kształcenia w systemie ogólnodostępnym i integracyjnym

b. Harmonogram działań objętych strategią powiatu nyskiego w zakresie problemów społecznych

V. Harmonogram realizacji zadań.

Cele	Działania	Odpowiedzialni i współpracujący
Kierunek I. Podnoszenie standardu usług świadczonych w Domach Pomocy Społecznej .		
Utrzymywanie na wymaganym poziomie standardów świadczonych usług przez Domy Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - polepszanie warunków socjalnych mieszkańców - poprawa technicznego zabezpieczenia placówek - polepszanie otoczenia zewnętrznego domów - doskonalenie struktury organizacyjnej DPS-ów, zwiększanie zakresu usług socjalno-bytowych świadczonych przez DPS-y - doskonalenie procedur obowiązujących w Domach - doskonalenie realizacji zasad zachowania godności i intymności mieszkańców - doskonalenie prac Zespołów Terapeutyczno-Opiekuńczych funkcjonujących w DPS-ach 	Starostwo Powiatowe w Nysie PCPR w Nysie Domy Pomocy Społecznej
Kierunek II. Współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej w kierunku pomocy osobom niepełnosprawnym.		
<p>Rozeznanie potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie oczekiwanej pomocy w oparciu o współpracę z OPS</p> <p>Wsparcie osób niepełnosprawnych przez OPS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdobywanie informacji o osobach niepełnosprawnych zainteresowanych umieszczeniem w DPS-ach , - wymiana informacji o sytuacji życiowej osób niepełnosprawnych - praca socjalna na rzecz środowisk niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem umożliwienia poradnictwa w tym i prawnego - zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do katalogu świadczeń z pomocy społecznej takich jak: zasiłki stałe, usługi opiekuńcze oraz do świadczeń rodzinnych głównie świadczeń pielęgnacyjnych i zasiłków 	OPS, PCPR, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, samorządy gminne

	<p>pielęgnacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc osobom niepełnosprawnym w załatwianiu spraw urzędowych, które najczęściej stanowią ogromny problem z uwagi na bariery budowlane a tym samym ograniczają dostęp i możliwość załatwienia swoich spraw 	
<p>Kierunek III. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie niepełnosprawności.</p>		
Organizacja szkoleń lub konferencji	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenie kadry pomocy społecznej - opracowanie tematów szkoleniowych wspólnie z PFRON 	PFRON, PCPR, Powiat, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, OPS, jednostki pomocy społecznej, ROPS
Dokształcanie pracowników	<ul style="list-style-type: none"> - specjalizacje - kursy - szkolenia - studia 	PFRON, PCPR, Wyższe Uczelnie, organizacje pozarządowe, Powiat, ROPS
<p>Kierunek IV. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym swobodnego poruszania się i funkcjonowania we własnym środowisku</p>		
Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych i transportowych	<ul style="list-style-type: none"> - budowa podjazdów, pochylni, wind, bezpiecznych dojazdów do budynków, oporęczowania - zakładanie podłóg antypoślizgowych, - poszerzenie drzwi dla osób na wózkach - dostosowanie toalet w obiektach użyteczności publicznej i w domach os. niepełnosprawnych - zakup pojazdów przeznaczonych do przewozu osób niepełnosprawnych - zapewnienie transportu dla niepełnosprawnych uczących się dzieci 	PCPR, PFRON, Gminy, ZOZ-y, inne instytucje publiczne, osoby indywidualne
Nagłaśnianie praw osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z przedstawicielami organizacji - imprezy integracyjne - ulotki, tablice ogłoszeń - strona internetowa 	PCPR, PFRON, organizacje pozarządowe, Powiat, samorządy gminne

Likwidacja barier w komunikowaniu się w urzędach	- szkolenia w zakresie nauki języka migowego pracowników urzędów	PFRON, Gminy, PCPR, organizacje pozarządowe, osoby indywidualne, samorządy gminne
Kierunek V. Skoordinowanie działań na rzecz umożliwienia samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych		
Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz niepełnosprawnych	- spotkania integracyjne, - dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych - dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji - dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego - przekazywanie informacji dot. możliwości uzyskania dofinansowań i uczestnictwa w programach skierowanych do osób niepełnosprawnych	Powiat, PCPR, organizacje pozarządowe, indywidualne osoby niepełnosprawne, samorządy gminne
Prezentacja twórczości osób niepełnosprawnych, podnoszenie świadomości społecznej w odniesieniu do osób niepełnosprawnych	- wystawy - imprezy integracyjne, - koncerty, - zawody sportowe, - pokazanie dorobku niepełnosprawnych poza granicami powiatu - kreowanie i wspieranie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie, w szczególności przełamywanie stereotypów dotyczących osób niepełnosprawnych	Powiat, samorządy gminne, organizacje pozarządowe, indywidualne osoby niepełnosprawne, jednostki pomocy społecznej i inne
Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych	- opiniowanie projektów uchwał i programów - inspirowanie działań zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych - powoływanie zespołu opiniującego wnioski	PCPR, Radni Powiatu, organizacje pozarządowe, jednostki pomocy społecznej i inne
Kierunek VI. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym		
Rehabilitacja społeczna, zawodowa, lecznicza, profilaktyka.	- dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych - dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych,	Powiat, PCPR, PFRON, inne instytucje, wtz, osoby

	<ul style="list-style-type: none"> - dofinansowanie sportu, kultury, turystyki osób niepełnosprawnych - dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, - dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej, - dążenie do utworzenia w powiecie ZAZ-u - dostęp do internetu i nowych technologii 	indywidualne, organizacje pozarządowe
Umożliwienie korzystania z porad prawnych	<ul style="list-style-type: none"> - bezpłatne poradnictwo prawne - informatory 	Powiat, Organizacje, PCPR, PFRON, Gminy
Współpraca z organizacjami	<ul style="list-style-type: none"> - cykliczne spotkania - przekazywanie informacji dot. zmian prawnych 	Powiat, Gminy, PCPR, organizacje
Kierunek VII. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.		
wyposażenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	<p>udzielanie wsparcia i pomocy finansowej poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, - zwrot kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosowanie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności - adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy - zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii 	Powiat, pracodawcy, PUP

	<p>wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb wynikających z niepełnosprawności tych osób - zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy 	
Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie pomocy finansowej w rozpoczęciu działalności gospodarczej lub rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej - dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego 	Powiat, PUP, indywidualne osoby niepełnosprawne
Szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - umożliwienie zwrotu wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu określone w ustawie o promocji, - finansowanie szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy, - zwrot kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawcę 	Powiat, PUP, pracodawcy
Współpraca z PUP	<ul style="list-style-type: none"> - wymiana informacji dot. bezrobotnych osób niepełnosprawnych, - uczestnictwo w targach pracy - współpraca przy tworzeniu programów, strategii, współpraca przy wnioskach konkursowych odnośnie środków pozyskiwanych dla osób niepełnosprawnych 	Powiat, PCPR, PUP, pracodawcy

Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych i poradnictwo zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> - pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe skierowane do osób niepełnosprawnych - aktywna polityka pozyskiwania pracodawców służąca tworzeniu miejsc i utworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - edukacja osób niepełnosprawnych w zakresie poruszania się po rynku pracy, w tym spotkania z młodzieżą ze szkół specjalnych oraz uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej 	Powiat, PUP, pracodawcy, wtz, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, szkoły z klasami integracyjnymi
Kierunek VIII. Edukacja osób niepełnosprawnych.		
Indywidualne nauczanie	<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie warunków do prowadzenia nauczania indywidualnego w szkołach 	Powiat, Gminy, szkoły, pedagodzy
Szkoły życia	<ul style="list-style-type: none"> - dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, - zapewnienie transportu, - likwidacja barier technicznych i w komunikowaniu się 	Powiat, Gminy, szkoły, pedagodzy
Upowszechnienie kształcenia w systemie ogólnodostępnym i integracyjnym	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie klas integracyjnych, umożliwienie stałej integracji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z rówieśnikami, - dostosowanie obiektów do potrzeb niepełnosprawnych, - zapewnienie transportu, - współpraca ze szkołami i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi - zapewnienie dostępu do wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz wsparcia jego rodziny od chwili wykrycia lub podejrzenia niepełnosprawności. - zapewnienie możliwości kształcenia się maksymalnie dużej liczbie osób 	Powiat, Gminy, szkoły, pedagodzy, poradnie psychologiczno-pedagogiczne

	<p>niepełnosprawnych i dostęp do wszystkich szczebli edukacji</p> <ul style="list-style-type: none">- zapewnienie dostępu do edukacji dorosłym osobom niepełnosprawnym- wspieranie m.in. poprzez szkolenie z zakresu udzielania niezbędnej pomocy fizyczno-psychologicznej uczniom niepełnosprawnym i doradztwo metodyczne, dyrektorów, nauczycieli i specjalistów z przedszkoli, szkół (ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych) i innych placówek oświatowych pracujących z uczniami niepełnosprawnymi	
--	--	--

**Uchwała Nr XII/104/11
Rady Powiatu w Nysie
z dnia 30 grudnia 2011 r.**

w sprawie powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych

Na podstawie art. 35 a ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, Nr 171, poz. 1016 i Nr 209, poz. 1244) Rada Powiatu w Nysie uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się program działań Powiatu Nyskiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2012 – 2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nysie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu w Nysie
mgr Mirosław Afańciewicz